

Digitalizacija dubrovačke ranonovovjekovne rukopisne lirike

Divna Mrdeža Antonina (Sveučilište u Zadru) dmrdeza@unizd.hr

Josipa Vragolov (Dubrovačke knjižnice) josipa.vragolov@dkd.hr

14. festival digitalizacijskih projekata, NSK, 8. i 9. svibnja 2025.

Sadržaj

1. O projektu
2. Tijek projekta
3. Aktivnosti na projektu
 1. Odabir i priprema građe
 2. Izrada metapodatkovnog profila
 3. Transkripcija
4. Troškovi
5. Što nas dalje očekuje?

1. O projektu DRRL

- “Digitalizacija ranonovovjekovne rukopisne lirike” = suradnja Znanstvene knjižnice Dubrovačkih knjižnica i Odjela za Stariju hrvatsku književnost Hrvatskog filološkog društva
- Cilj projekta: digitalizacija pretražive i transkribirane rukopisne građe s recentnim metapodacima
 - olakšavanje čitanja širem krugu korisnika građe
 - javno dostupan tekst bit će otvoren prema reviziji relevantnih stručnjaka
 - od velike vrijednosti u sveučilišnoj nastavi

1. O projektu DRRL

Sudionici projekta:

- Dubrovačke knjižnice: suvoditeljica projekta + 8 zaposlenika Dubrovačkih knjižnica
 - digitalna zbirka ZDUR (<https://zdur.dkd.hr/>)
 - priprema, pregled, skeniranje, obrada i upload građe
 - izrada metapodatkovnog profila
 - nadopuna metapodataka
 - promotivne aktivnosti
- Hrvatsko filološko društvo: suvoditeljica projekta + 7 članova
 - odabir građe
 - transkripcija
 - istraživanja
- ArhivPro
 - održavanje sustava, implementacija metapodatkovnog profila

2. Tijek projekta

- Vrijeme izvođenja: kolovoz 2024. - prosinac 2026. godine
- Početak suradnje:
 - predstavljanje ZDUR-a na konferencijama i izlaganjima
 - dio preliminarne istraživanja predstavljen na prvom kolokviju „Starija hrvatska književnost – stanje u struci. Osvježavanje pristupa građi i njezina digitalizacija“, održanom 14. prosinca 2023. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu
 - 2. stručni kolokviji Starije hrvatske književnosti HFD-a “Digitalizacija anonimnih rukopisnih zbirke lirike 16. stoljeća”
 - dogovori, sastanci, podjela zadataka, pisanje natječaja...
- Potraga za digitalnom podrškom za transkripciju (Transkribus, AI, ...)

2. Tijek projekta

- Odabir građe
- Pregled i priprema građe
- Izrada metapodatkovnog profila za digitalnu zbirku
- Skeniranje, obrada, pohrana i objava na ZDUR-u
- Transkripcija
- Nadopuna metapodaka
- Promotivne aktivnosti
- Planovi za budućnost

3.1 Aktivnosti - odabir i priprema građe

- Ranonovovjekovna dubrovačka rukopisna lirika
- Tematski raznovrsna lirika koja je nastala u 16. i 17. stoljeću u Dubrovniku
- Poznati prepisivači Horacije Mažibradić, Luka Pavlović, Stjepan Tomašević, Đuro Ferić, Ivan Salatić...

3.1 Aktivnosti - odabir i priprema građe

- 14 rukopisa (2025. i 2026. sveukupno 40 rukopisa)
- 924 stranice (sveukupno 1940 str.)

Rbr.	Naziv	Količina	Datum početka	Datum kraja	Na ZDUR	Javno ZDUR	Napomena
1	Rkp. 74 : Skup skladanja pjesnichieh	36 str.	skenirano prije		31.1.	12.3.	
2	Rkp. 411/1 : Dvije prigodne pjesme	16 str.	skenirano prije		30.1.	12.3.	
3	Rkp. 436 : Olivieri, Stijepo: Miso Pjerka Sorga	6 str.	skenirano prije		30.1.	24.3.	
4	Rkp. 910 : Autografski odlomci ... Osmana	36 str.	skenirano prije		31.1.	21.3.	
5	Rkp. 912 : Pjesme, većinom pobožnog...	50 str.	skenirano prije		31.1.	25.3.	
6	Rkp. 109 : Prijepisi nekih ljubavnih pjesama	128 str.	20.02.	20.02.	10.3.	21.3.	
7	Rkp. 156 : Ljubavne pjesme	128 str.	20.02.	20.02.	10.3.	24.3.	
8	Rkp. 288 : Početak istomačen od Eneide Virgilove	44 str.	13.02.	14.02.	10.3.	24.3.	
9	Rkp. 288a : Prijevod Virgilove Eneide	20 str.	13.02.	14.02.	10.3.	24.3.	
10	Rkp. 294 : Pjesme	98 str.	20.02.	20.02.	11.3.	24.3.	
11	Rkp. 371/2 : Nekoliko pjesama	16 str.	24.02.	24.02.	11.3.	24.3.	
12	Rkp. 571 : Pjesni ljuvene	308 str.	24.02.	28.02.	14.3.	25.3.	
13	Rkp. 686 : Jeđupka gospodina Andrije Čubranovića	48 str.	22.02.	22.02.	14.3.	25.3.	
14	Rkp. 688 : [Fragmenat prijepisa "Jeđupke"]	4 str.	24.02.	24.02.	14.3.	25.3.	
		794 str. skenirano 2025., 144 str. skenir Admin 14.3.; Sve javno 25.3.					

3.1 Aktivnosti - odabir i priprema građe

	A	
1	Josipa i Paula radile na profilu za rukopise kroz od listopada 2024. do veljače 2025.	
2	Marijana podigla na ZDUR admin 5 rukopisa 30.01.2025.	
3	Rkp. 74 postavljen javno na ZDUR i poslala Josipa Divni 12.2.	
4	Kristijanu poslala mail Paula 12.2. s uputama za metapodatkovni profil rukopisa	
5	Robi dobio upute za skeniranje, popis rukopisa i vanjski disk 12.2.	
6	Marijana podigla na ZDUR admin 6 rukopisa 13.02.2025.	
7	Robi i Josipa izvadili Rkp 571 za sken 24.2.2025.	
8	Robi završio Rkp 571 28.02.	
9	svi rukopisi na Robijevom popisu gotovi do 28.02. 9 rukopisa, 794 stranice	
10	Marijana podigla na administrativno sučelje sve rukopise, gotovo 14.3.2025.	
11	Josipa upisala osnovne metapodatke i objavila sve javno, gotovo 25.3.2025.	
12		

3.2 Aktivnosti - izrada metapodatkovnog profila

- Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine
- *NSK digitalna : digitalizirana rukopisna građa*
- *Pisana baština : portal digitalizirane hrvatske pisane baštine zadarsko-šibenske županije (novi portal: GlagoLab)*
- Potrebe i želje filologa

Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine

Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine (.docx) izrađene su u sklopu projekta „e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine“ sufinanciranog u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.–2020. iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Ministarstvo kulture i medija **Projekt** provodi u suradnji s četiri projektna partnera, Hrvatskom radiotelevizijom, Hrvatskim državnim arhivom, Muzejom za umjetnost i obrt te Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu.

INDIGO	FOLDER	IME POLJA	METAPODATAK	HEMA	POLJE-VRIJEDNOST	FIELD ID	PONOVLJIVO	OPCUE	JAVNO
+			GODINA/VRIJEME NASTANKA	UNIMARC	oznaka zapisa - vrsta zapisa "b"				
+	210			Dublin core	date		DA		DA
		Izdavanje, raspačavanje		UNIMARC	210		DA		
+			MJESTO	Dublin core	coverage			a, c, d	DA
	215			UNIMARC	210				
+		Materijalni opis(215)		UNIMARC	215		NE		
+			MATERIJALNI OPIS	Dublin core	physical description			slobodni upis, opisno, razdvojiti na tri dijela (\$a, \$c, \$d)	DA
+			DIMENZIJE	Dublin core	format		DA	slobodan tekst: visina x širina u mm	DA
+			OPSEG	Dublin core	format		NE	slobodan tekst za upisivanje broja i raspona stranica	DA
	225			UNIMARC	215		DA		
+		<u>225 Nakladnička cjelina</u>							
	3**		ORGANIZACIJA I UREĐENJE JEDINICE GRAĐE	UNIMARC	251			a, b, c	
+		Napomena(300\$a)	OPĆA NAPOMENA	UNIMARC	300		DA	slobodan tekst - veći prostor	DA
				Dublin core	description		DA	slobodan tekst - veći prostor	
-			PODACIMA O ODGOVORNOSTI	UNIMARC	304				
-			NAPOMENA O IZDANJU	UNIMARC	305				
-			NAPOMENA O IZDAVANJU	UNIMARC	306			slobodan tekst	
-			NAPOMENA O MATERIJALNOM OPISU	UNIMARC	307			slobodan tekst	DA
-			NAPOMENA O PODNASLOVU	UNIMARC	312			slobodan tekst	
-			NAPOMENA O PODACIMA O ODGOVORNOSTI	UNIMARC	314				
+		Napomena o opisivanom primjerku(316\$)	NAPOMENA O OPISIVANOM PRIMJERKU	UNIMARC	316			strukturirano	
+		Napomena o povijesti primjerka(317\$)	NAPOMENA O POVJESTI PRIMJERKA	UNIMARC	317		DA	slobodno polje - veći prostor	DA

Legenda

+

postoji u Indigo, mi stavili kao važno

-

ne postoji u Indigo, mi stavili da želimo

PLAVO

ne postoji u Indigo, mi stavili da želimo

pocrtano

postoji u Indigo, mi stavili da nije važno, ali može ostati

JAVNO

znači da je vidljivo u korisničkom sučelju

3.2 Aktivnosti - izrada metapodatkovnog profila

Čeka se implementacija
u digitalnu zbirku pa
nadopuna
metapodataka

Svi metapodaci koji nam trebaju u profilu	Metapodaci vidljivi javno	PRIMJER	
OZNAKA ZAPISA	ne		
VRSTA GRAĐE	da	rukopis	
OBLIK-ŽANR	ne	poezija	
AUTOR-OSOBA	da	Đurđević, Ignjat	
AUTOR-PISAR(PREPISIVAČ)	da	Pavlović, Luka	
PRIJAŠNJI VLASNIK	ne	Liepopili, Antun	
PREVODITELJ	ne	Paljetak, Luko	
PRIMATELJ PISAMA	ne	Bošković, Ruđer	
NAPOMENA O PODATKU O ODGOVORNOSTI	ne		
NASLOV	da	Skup skladanja pjesnichieh	
PODNASLOV	da		
NASLOV PISAN SUVREMENIM JEZIKOM	da	Skup skladanja pjesničkih	
JEZIK TEKSTA	da	hrvatski	
ZEMLJA	ne	HR	
VRIJEME NASTANKA	da	druga pol. 18. stoljeća	
MATERIJAL PODLOGE	ne	papir	
MATERIJAL UVEZA	ne	karton	
STANJE PRIMJERKA - OPIS RESTAURATORA	ne		
OPSEG	da	24 str.	
DIMENZIJE	da	14x19 cm	
OPIS	da	Naslov ispisan na recto strani prvog lista	
SADRŽAJ	da	Sadrži 12 pjesama: ...	
UDK	ne	821.163.42-1	
VIRTUALNA ZBIRKA	ne	ZDUR	
ZBIRKA	da	Rukopisi Znanstvene knjižnice dubrovnik	
PISMO	da	latinica	
IMATELJ	da	Znanstvena knjižnica Dubrovnik	
BIBLIOGRAFIJA	da	Stari pisci hrvatski, knj. 60, Zagreb, 1961.	
PROVENIJENCIJA/NAPOMENA O POVIJESTI PRIMJERKA	ne	Iz zbirke Antuna Liepopilia, darovano ...	

3.2 Aktivnosti - izrada metapodatkovnog profila

- Revidiranje postojećih podataka o rukopisima, autorima i prepisivačima
- Nadopuna Kastropilovog Kataloga rukopisa ZKD-a (1954.)
- Sistematizacija podataka
 - rasprostranjenost istih tekstova u drugim rukopisima
 - grafija i ortografija
- Sistematizacija informacija o prijepisima rukopisa
 - provjereni podaci/dileme o autografu ili kasnijem prijepisu, upućivanje na zapažene slične ruke prepisivača radi razrješenja zabuna i razmimoilaženja u mišljenjima stručnjaka
- Podaci o vodenom žigu (datiranje)
- Otvaranje mogućnosti daljnjim radovima i projektima

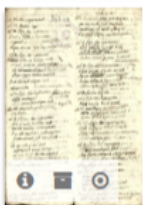
Pjesme, većinom pobožnog ili prigodnog karaktera / Pijerko Inja Sorkočević-Crijević

Autor Autor : Sorkočević, Pjerko ⓘ ⓘ
Godina izdanja 1801 ⓘ ⓘ
Materijalni opis 60 str. ; 29 x 20,5 cm ⓘ ⓘ
Signatura Rkp. 912/1-18 ⓘ ⓘ
Zbirka Rukopisi ⓘ ⓘ

Fragmenat prijepisa Jeđupka / Andrija Čubranović

Autor Autor : Čubranović, Andrija ⓘ ⓘ
Godina izdanja 1799 ⓘ ⓘ
Materijalni opis 4 str. ; 20,3 x 15,6 cm ⓘ ⓘ
Signatura Rkp. 688 ⓘ ⓘ
Zbirka Rukopisi ⓘ ⓘ

Nadopuna Gundulićeva Osmana / Pijerko Inja Sorkočević-Crijević

Autor Autor : Sorkočević, Pjerko ⓘ ⓘ
Godina izdanja 1801 ⓘ ⓘ
Materijalni opis 36 str. ; 29 x 20,7 cm ⓘ ⓘ
Signatura Rkp. 910 ⓘ ⓘ
Zbirka Rukopisi ⓘ ⓘ

Jeghiupka gospodina Andrie Ciubranovichia Durovcianina : Nadgrobniza Andrii Ciubranovichiu / Andrija Čubranović, Ignjat Đurđević

Autor Autor : Čubranović, Andrija ⓘ ⓘ
Autor : Đurđević, Ignjat ⓘ ⓘ
Godina izdanja 1799 ⓘ ⓘ
Materijalni opis 48 str. ; 25,4 x 20 cm ⓘ ⓘ
Signatura Rkp.686 ⓘ ⓘ
Zbirka Rukopisi ⓘ ⓘ

Pjesni ljuvene / Ignjat Đurđević

Autor Autor : Đurđević, Ignjat ⓘ ⓘ
Godina izdanja 1799 ⓘ ⓘ
Materijalni opis 308 str. ; 11,6 x 8,7 cm ⓘ ⓘ
Signatura Rkp. 574 ⓘ ⓘ
Zbirka Rukopisi ⓘ ⓘ

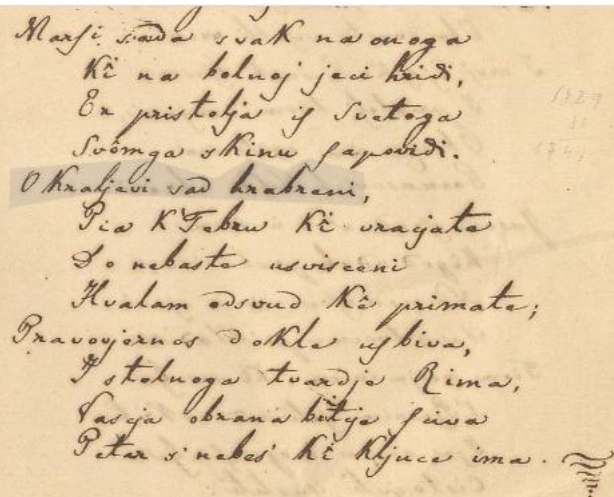
3.3 Aktivnosti - transkripcija

[Platform & Features](#)[Solutions](#)[Resources](#)[The co-op](#)[Plans & pricing](#) New[Open app](#)[Try free](#)[EN](#)

Try it out

Language: GermanHandwritten Print

AI model: The German Giant I ⓘ

Manfi. sada svak na ouoga
Ki na boluej jeci hridi,
En pristolja is svetoga
Svomga shinu fapovidi.
OKraljevi vad hnabreni,
Pia KTebru Ki onagate
do neaste usvisceni
Kvalam odsoud Ki primata;
Pravojernos dokle usbiva,
Postelnoga tvardja Rima,
Pasja obranibitja fiva
Peter s'nebes Ki Rjuce ima.

Septimus ecce Pius Romam nedit: impia lugent

Tartara, magna 88:/.

I Rim Sedmi Pis onajase,

Tarne opaki pako s'hiesa,

a sesctje usmascjase

Soiem gnadjanim od nebesà.

Manfi. sada svak na ouoga

ki na bolues jeci hridi,

En pristolja is svetega

Svomga shinu fapovidi.

OKraljevi vad hnabreni.

Pia KTebru Ki onagate

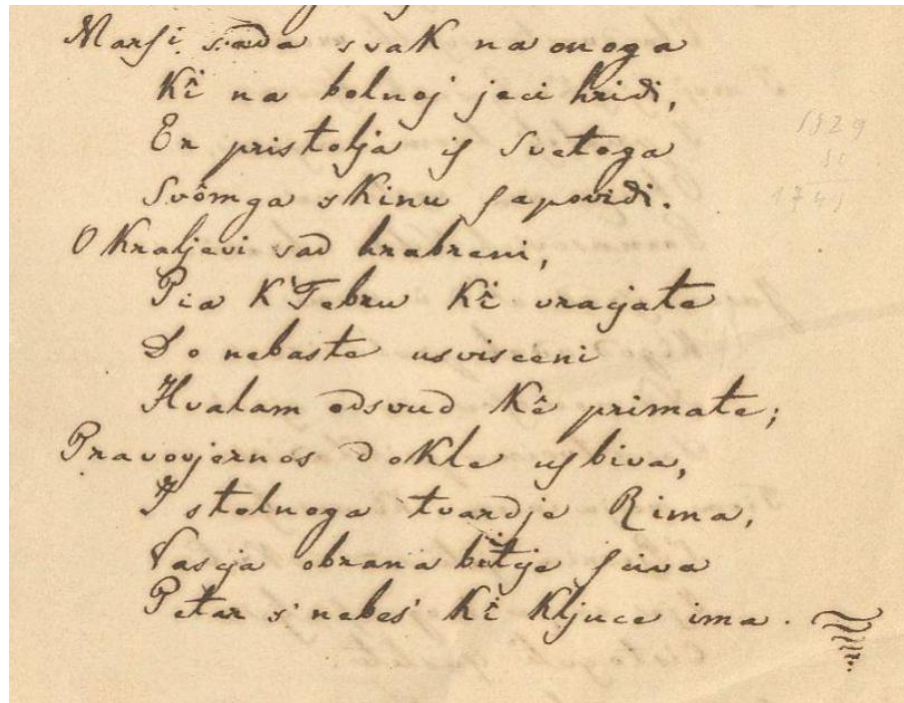
do neaste usvisceni.

Isalam odsoud Ké primata;

Pravojernos dokle usbiva

[Upload another image](#)[PDF](#)[Doc](#)[Copy to clipboard](#)

3.3 Aktivnosti - transkripcija

Transkripcija filologa

Man si sada svak na ovoga
Ki na bolnoj ječi hridi,
Er pristolja iz svetoga
Svom ga skinu zapovidi.

O kraljevi sad hlabreni
Pia k Tebru ki vraćate
Do neba ste uzvišeni
Hvalam odsud ke primete

Pravovjernos dokle uzbiva
I stalno ga tvrđa Rima
Vaša obrana bit će živa
Petar s nebes ki ključe ima.

Transcribus

Manfi. sada svak na ouoga
ki na bolues jeci hridi,
En pristolja is svetega
Svomga shinu fapovidi.

OKraljevi vad hlabreni.
Pia KTebru Ki onagate
do nebaste usvisceni.
Isalam odsoud Ké primete;

Gravoojernes dokle usbiva,
stoluoge tvandje Rima,
Pas ja obrana batje siva
Petar s nebes Kr Kljuce ima.

4. Troškovi

- Najveći dio troškova unutar redovnog rada
- Sveukupno 2025. = 53.289,00

Vlastiti rad i sredstva	51.489,00	96,62%
Ministarstvo kulture i medija	700,00	1,31%
Grad Dubrovnik	600,00	1,12%
Dubrovačko-neretvanska županija	500,00	0,94%

5. Što nas dalje očekuje?

Implementacija novog metapodatkovnog profila

Transkripcija ostatka rukopisa planiranih za 2025. godinu

Nadopuna metapodacima

Promotivne aktivnosti

Nastavak projekta 2026. godine

Hvala na pozornosti!

Divna Mrdeža Antonina dmrdeza@unizd.hr
Josipa Vragolov josipa.vragolov@dkd.hr